

UPDATE Kennisbank Diversiteit en Emancipatie (IDEM Stedelijk expertisecentrum voor inclusie, discriminatie en (lhbtiq+) emancipatie) – augustus 2024

TITEL: De kantlijnen van het hokjespapier : Simulaties van beleidsmaatregelen voor het tegengaan van onderwijssegregatie

AUTEUR(S): Hek, P. de

Hartog, M. den

Bulder, E.

Ploeg, S. van der

UITGAVE: Rotterdam : Seor BV, 2024

SAMENVATTING: Dit onderzoek heeft een aantal simulaties van beleidsmaatregelen, waarmee onderwijssegregatie kan worden tegengegaan, uitgevoerd om een beter beeld te krijgen van de (mogelijke) effecten die deze beleidsmaatregelen hebben op de etnische segregatie in het primair onderwijs (po) of basisonderwijs en het voortgezet onderwijs (vo). Er zijn vier soorten simulaties toegepast, twee simulaties van mogelijke beleidsinterventies zowel in primair als voortgezet onderwijs (informatievoorziening voor ouders en bevorderen van vriendschapsscholen), één simulatie van een mogelijke beleidsinterventie alleen in het voortgezet onderwijs (bevorderen brede scholen) en één simulatie alleen in het primair onderwijs (woonsegregatie). Met behulp van microdata van het CBS stelden wordt vastgesteld wat de effecten van deze verschillende maatregelen zijn. Op basis daarvan kunnen aanbevelingen worden gedaan voor experimenten en interventies die gemeenten of scholen kunnen inzetten. In geen van de beleidssimulaties lijkt het segregatieniveau in de gemeente invloed te hebben op de grootte van de effecten. In zowel po als vo vinden we geen zichtbaar effect van het segregatieniveau in de gemeente op de effecten van de beleidsmaatregelen. Dus gemeenten met veel onderwijssegregatie mogen ongeveer evenveel effect verwachten van de onderzochte beleidsmaatregelen als gemeenten met relatief weinig onderwijssegregatie.

Conclusies per beleidsmaatregel zijn.

Informatievoorziening: De effecten van informatievoorziening op segregatie zijn doorgaans klein, in de orde van grootte van 0,01 tot 0,03 (dissimilariteitsindex). Hoe hoger het percentage aanmeldingen als gevolg van informatievoorziening, hoe groter de afname van segregatie. In het voortgezet onderwijs zijn de effecten iets groter dan in het primair onderwijs. De grootste effecten in het vo doen zich voor in Den Haag, Rotterdam en Amsterdam. Maar buiten deze drie grote gemeenten is geen sprake van stedelijkheidseffect in de resterende gemeenten. In het po zien we wat kleinere effecten bij gemeenten.

Vriendschapsscholen: De effecten van op segregatie zijn klein, waarbij de effecten (op de interactie-index naar inkomen) in het vo, gemiddeld ongeveer +0,03, net iets hoger liggen dan in het po, gemiddeld ongeveer +0,025. De ontwikkelingen in po en vo zijn sterk vergelijkbaar. Naarmate de intensiteit van interactie, toeneemt, wordt het effect van vriendschapsscholen iets groter. Er is in beide onderwijssoorten geen (zichtbaar) effect van de mate van stedelijkheid op het effect van vriendschapsscholen op segregatie.

Brede school: De effecten van brede(re) scholen in het voortgezet onderwijs op segregatie

zijn groter. Gemiddeld daalt de segregatie (dissimilariteitsindex) met zo'n 0,10 tot 0,15. In een aantal gemeenten daalt de segregatie met meer dan 0,20. De invloed van gedrag, waarbij een deel van de leerlingen naar een andere school gaat en dus niet 'meegaat' naar de samengevoegde school, is gemiddeld genomen beperkt. Dus ook als een relatief groot deel van de leerlingen ervoor kiest om niet naar de nieuwe brede(re) school te gaan, is het effect op segregatie nog steeds relatief groot. Verder is er geen zichtbaar effect van de mate van stedelijkheid op de grootte van de effecten. Als de situatie waarin alle leerlingen naar hun dichtstbijzijnde basisschool gaan (indicatie van de woonsegregatie) vergeleken wordt met de huidige situatie, waar onder andere ook schoolkeuze een rol speelt bij de verdeling van leerlingen over basisscholen, is de onderwijssegregatie naar herkomst gemiddeld 0,11 lager en de onderwijssegregatie naar inkomen gemiddeld 0,05 lager (op basis van de dissimilariteitsindices). Nabijheid is dus belangrijk voor schoolkeuze in het po, maar verklaart niet alle onderwijssegregatie. In veel gemeenten is de onderwijssegregatie hoger in de (huidige) situatie waarbij er vrije schoolkeuze is. Dit suggereert dat vrije schoolkeuze bijdraagt aan de mate van onderwijssegregatie. Niet alle geselecteerde gemeenten volgen dit patroon. Ook zien we dat onderwijssegregatie in de situatie zonder vrije schoolkeuze nog steeds hoog is. Dit suggereert dat woonsegregatie een groot deel van de onderwijssegregatie kan verklaren. Van de drie mogelijke beleidsinterventies op het terrein van OCW levert de bevordering van brede scholen de meest veelbelovende resultaten op. Waar de twee andere interventies (informatievoorziening voor ouders en bevorderen van vriendschapsscholen) gemiddeld een klein effect op segregatie laten zien, zijn de gemiddelde effecten van brede scholen een stuk groter. Daarbij is er wel een verschil in de uitvoerbaarheid van de interventies. Het voorzien van informatie of het stimuleren van vriendschapsverbanden heeft weinig voeten in de aarde, maar levert ook minder op. Proberen weer een tegenbeweging op gang te brengen ('breed is beautiful') naar minder afzonderlijke niveaustellingen vereist meer inzet en een langere adem (van bestuurders, overheid e.d.), maar levert wel meer substantiële resultaten op. Van maatregelen die zowel voor het po als vo ingezet kunnen worden, verwachten de auteurs een iets groter effect in het voortgezet onderwijs. Voor vriendschapsscholen is een mogelijke verklaring dat in het vriendschapsverband verschillen in onderwijsniveau er niet meer toe doen. Auteurs verwachten dat vo-scholen die vriendschapsbanden aangaan daarom meer van elkaar verschillen in samenstelling van de leerlingenpopulatie dan po-scholen die vriendschapsverbanden aangaan. Voor informatievoorziening kan een rol spelen dat een vo-school voor leerlingen uit een groter gebied een goed alternatief kan zijn, waardoor de effecten van woonsegregatie meer teniet worden gedaan.

LINK: <https://www.oberon.eu/media/kbpo2gmp/rapport-de-kantlijnen-van-het-hokjespapier-simulaties-van-beleidsmaatregelen-voor-het-tegengaan-van-onderwijssegregatie.pdf>

TREFWOORDEN: Onderwijsbeleid

Spreidingsbeleid

Gemeentelijke overheid

Rotterdam

Basisonderwijs (Primair-)

VO - Voortgezet onderwijs

Segregatie

Schoolkeuze – Beroepskeuze

CODE: 705.24

TITEL: Hoe krijg je zicht op de veiligheid van meisjes en vrouwen? Monitoren van veiligheid en straatintimidatie

AUTEUR(S): Cornelisse, H.

Kleef, N. van

UITGAVE: Utrecht : Movisie , 2024

SAMENVATTING: In deze nieuwe handreiking van programma Veilige Steden worden gemeenten praktische tips en handvatten over het monitoren van de veiligheid van vrouwen en meisjes gegeven. Het doel van het programma Veilige Steden is het bevorderen van de veiligheid van meisjes en vrouwen in de openbare ruimte en tijdens het uitgaan. Om hier als gemeente effectief aan te werken, is het belangrijk om inzicht te krijgen in hoe het er in jouw gemeente voorstaat op het gebied van veiligheid en straatintimidatie, en zicht te houden op welke verbeteringen er plaatsvinden. Dan houd je namelijk zicht op of de juiste dingen worden gedaan en of ze goed worden gedaan. Monitoring of het systematisch verzamelen van gegevens kan hierbij helpen. De uitkomsten van monitoren kunnen aanleiding zijn om beleidsdoelstellingen aan te passen en om interventies bij te stellen of hiermee door te gaan. Met monitoren wordt bedoelen het herhaaldelijk in kaart brengen van de stand van zaken rond een bepaald onderwerp door middel van het verzamelen van gegevens. Bijvoorbeeld via een peiling of een monitor. Monitoren kan verschillende doelen hebben, zoals het signaleren en volgen van ontwikkelingen, het afleggen van verantwoording en het zichtbaar maken van de impact & outcome van beleid en interventies. In de handreiking wordt ingegaan op verschillende manieren waarop je kunt monitoren en gebruik kunt maken van bestaande monitors, zoals:

-Beleid baseren op ontwikkelingen uit landelijke monitors.

-Aansluiten bij bestaande lokale monitors, zoals GGD gezondheidsmonitors, eventueel door lokaal vragen toe te voegen.

- Incidenteel onderzoek uitvoeren om inzicht te krijgen in de aard en omvang van bijvoorbeeld straatintimidatie in je gemeente of regio. - Wat voor vragen stel je?

Voorts wordt in de handreiking

dieper ingegaan op een aantal onderwerpen die relevant zijn voor gemeentelijke monitoring, zoals vragen naar houdingen, vragen naar de rol van omstanders en vragen naar plegers en motieven. Ook worden voorbeelden van goede vragen uit bestaande onderzoeken gegeven.

LINK: <https://www.programmaveiligesteden.nl/wp-content/uploads/2024/07/Handreiking-2-zicht-op-veiligheid-monitoren-9-7-2024.pdf>

TREFWOORDEN: Intimidatie

Geweld

Vrouwen

Huiselijk geweld

Geweldpreventie

Gemeentelijke overheid

CODE: 175.24

TITEL: Herkomstsegregatie in Nederland: een netwerkanalyse

UIT: Statistische trends, Jaargang 2024, 23 februari 2024

AUTEUR(S): Klingereren, F. van

Vries, M. de

Das, M.

UITGAVE: Den Haag : Centraal Bureau voor de (CBS), 2024

SAMENVATTING: Artikel. Dit artikel onderzoekt de mate van herkomstsegregatie voor de elf grootste herkomstgroepen in Nederland tussen 2009 en 2020 door middel van een analyse van persoonsnetwerken. De basis van de netwerkanalyse vormen de persoonsnetwerkdatabasis, de belangrijkste variabelen zijn exposure en segregatie. Met een lineaire regressie wordt de relatie tussen persoonskenmerken en segregatie onderzocht. De belangrijkste bevindingen zijn: Mensen van verschillende herkomstgroepen komen in hun netwerken vooral mensen uit hun eigen netwerk tegen, en meestal ook vooral van hun eigen generatie (in Nederland of in het buitenland geboren). De Nederlandse herkomstgroep leeft het meest gesegregeerd. De in Nederland geboren tweede generatie leeft over het algemeen minder gesegregeerd dan degenen die in het buitenland geboren zijn. Tussen 2009 en 2020 is de segregatie bij de meeste herkomstgroepen niet veel veranderd. Er was wel een lichte toename bij mensen met een Nederlandse en Belgische herkomst, en een substantiële toename bij mensen met een Poolse herkomst. Deze groepen zijn dus meer gescheiden gaan leven van andere herkomstgroepen. Een opvallende bevinding is dat mensen met een Nederlandse herkomst meer gescheiden leven van andere herkomstgroepen dan mensen met een herkomst buiten Nederland, zelfs na correctie voor de omvang van de groep met Nederlandse herkomst. Het aandeel mensen met een herkomst buiten Nederland is gestegen tussen 2009 en 2020. Mensen met Nederlandse herkomst komen dus hoogstwaarschijnlijk in het dagelijks leven steeds meer anderen tegen met een andere herkomst. Toch is hun segregatie niet gedaald maar licht gestegen. Een diverse maatschappij leidt dus niet per definitie tot het minder gescheiden leven van herkomstgroepen in relatieve zin. Er is een relatie tussen herkomstsegregatie en inkomen. Voor mensen met een Nederlandse herkomst gaat een hoger inkomen samen met een hogere segregatiescore (meer gesegregeerd leven). Voor veel andere herkomstgroepen geldt juist het tegenovergestelde: hoe hoger het inkomen, des te lager de segregatiescore. Voor de Nederlandse en Belgische herkomstgroep geldt dat mensen die minder stedelijk wonen, hogere segregatiescores hebben dan mensen die in stedelijke gebieden wonen. Voor de meeste andere buiten-Nederlandse herkomstgroepen geldt het tegenovergestelde. Waarschijnlijk speelt clustering van herkomstgroepen in bepaalde buurten in grote steden hier een rol.

LINK: <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2024/herkomstsegregatie-in-nederland-een-netwerkanalyse?onepage=true#c-2--Data-en-methode>

TREFWOORDEN: Nederland

Huisvesting

Segregatie

Etnische minderheden

Autochtonen

Woonruimteverdeling

CODE: 146.24

TITEL Grensoverschrijdend gedrag in de muziekindustrie in beeld:

AUTEUR(S): Daru, S.

Kros, K.

Mateman, H.

UITGAVE: Utrecht : Movisie, 2023

SAMENVATTING: Dit rapport bevat de resultaten van een online survey naar verschillende vormen van grensoverschrijdend gedrag in de Nederlandse muziekindustrie. Het onderzoek maakt deel uit van de activiteiten van Taskforce GO!, die is opgericht om

grensoverschrijdend gedrag in de muziekindustrie aan te pakken. Het is het eerste grootschalige onderzoek naar verschillende vormen van grensoverschrijdend gedrag dat in deze sector is uitgevoerd, met als doel een beeld te krijgen van de aard en omvang van vier verschillende vormen van grensoverschrijdend gedrag:

- intimiderend of emotioneel grensoverschrijdend gedrag,
- verbaal/online seksueel grensoverschrijdend gedrag,
- fysiek grensoverschrijdend gedrag,
- fysieke agressie.

Het onderzoek richt zich op de afgelopen vijf jaar en bestond uit gesloten (meerkeuze) en open vragen. Op basis van de antwoorden van 980 respondenten wordt geconcludeerd dat grensoverschrijdend gedrag in de muziekindustrie regelmatig voorkomt:

- De helft van de respondenten heeft intimiderend of emotioneel grensoverschrijdend gedrag ervaren tijdens hun werk.
- Eén op de drie respondenten heeft zelf te maken gehad met verbaal/online seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- Eén op de vijf is zelf slachtoffer geweest van fysiek seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- Ongeveer één op de tien respondenten heeft fysieke agressie meegemaakt.

Voor alle vormen geldt dat vrouwelijke respondenten gemiddeld significant meer grensoverschrijdend gedrag ervaren dan mannelijke respondenten. Datzelfde geldt voor respondenten met een migratieachtergrond (dat wil zeggen respondenten die zelf niet in Nederland geboren zijn of van wie tenminste één van de ouders niet in Nederland geboren is) in vergelijking met respondenten zonder migratieachtergrond. Wanneer we kijken naar verschillen tussen leeftijdsgroepen zien we dat intimiderend of emotioneel grensoverschrijdend gedrag gemiddeld significant vaker wordt ervaren door respondenten van 25-44 jaar oud. Fysiek seksueel geweld maken respondenten van 18-24 en 25-34 jaar oud significant vaker mee. En respondenten boven de 45 jaar maken juist significant minder vaak verbaal of online seksueel grensoverschrijdend gedrag mee. Van de respondenten geeft 22 procent aan dat zij zelf, bewust of onbewust, wel eens over de grens van een collega of leidinggevende in de muziekindustrie gegaan zijn. Maar er is wel veel onzekerheid over waar de grens ligt; 19 procent zegt niet te weten of ze ooit over de grens zijn gegaan. 56 procent geeft aan dit nooit te hebben gedaan. Uit de antwoorden van mensen die een eigen ervaring beschreven hebben (N=445) blijkt dat grensoverschrijdend gedrag het meest plaatsvindt tijdens informele werkcontacten, zoals een feestje na afloop van een optreden of bijvoorbeeld in de rookruimte, backstage of tijdens één op één contacten met collega's of leidinggevend. Maar liefst 42 procent van de respondenten met concrete ervaringen geeft aan dat er buiten de pleger en zichzelf niemand bij was. Soms zijn er wel mensen getuige van het incident, maar deze grijpen lang niet altijd in. Slechts in 6 procent van de situaties gebeurde dat wel. In 19 procent van de situaties greep een getuige niet in, maar steunde het slachtoffer wel achteraf. Het lijkt in de muziekindustrie nog niet gebruikelijk dat ongewenst gedrag wordt gemeld. Wanneer het wel wordt gemeld, heeft dit vaak niet de gewenste gevolgen: er zijn onvoldoende consequenties voor de pleger en de onveilige situatie wordt niet aangepakt en een melding heeft veelal negatieve gevolgen voor degene die het gedrag ondergaat. Overigens geeft 58 procent aan dat ze het waarschijnlijk wel zouden melden als ze iets zouden zien of meemaken. De rest twijfelt over het nut van een melding, vindt het moeilijk om te bepalen wanneer gedrag grensoverschrijdend is, aarzelt vanwege mogelijke gevolgen voor de eigen carrière of is van mening dat het aan het 'slachtoffer' is om het te melden. Slechts 9 procent van de respondenten met concrete

ervaringen van grensoverschrijdend gedrag heeft een officiële melding gedaan. Uit de antwoorden blijkt dat mensen de incidenten voornamelijk bespreken in hun privé-omgeving (43%) met familie of vrienden. Wanneer er wel een melding gedaan wordt, dan is dit meestal een niet-officiële melding, waarbij iemand in de organisatie mondeling of via whatsapp geïnformeerd wordt, maar er verder niets schriftelijk wordt vastgelegd (18%). Dertien respondenten hebben aangifte gedaan; zeven aangiften werden niet in behandeling genomen. Eén aangifte heeft geleid tot een veroordeling, twee lopen nog en van de overige ontbreken verdere gegevens. Het is een ontzettend laag aantal op 445 respondenten die concrete ervaringen hebben met grensoverschrijdend gedrag. Macht speelt een belangrijke rol in het plegen en ondergaan van grensoverschrijdend gedrag. Daarbij gaat het niet alleen om formele machtsverhoudingen, maar ook verschillen in macht die te maken hebben met verschil in ervaring, bekendheid of de omvang van het netwerk in de muziekindustrie. Van de respondenten die concrete ervaringen hebben met grensoverschrijdend gedrag geeft 29 procent aan dat zij gelijkwaardig waren aan de pleger. 38 procent ervoer een formele machtsrelatie en 38 procent een informele machtsrelatie. Soms was er dus sprake van een dubbel machtsverschil. Van de respondenten die grensoverschrijdend gedrag ervaren hebben, heeft 19 procent psychologische hulp nodig gehad om de ervaring te verwerken. Een flink aantal van de respondenten geeft aan dat ze tijdens het incident niet onmiddellijk begrepen wat hen overkwam, dat ze het zelf niet eens geloofden.

LINK: <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2024-01/Grensoverschrijdend-gedrag-in-de-muziekindustrie-in-beeld.pdf>

TREFWOORDEN: Seksualiteit

Geweld

Intimidatie

Vrouwen

Muziek

Werkvloer

CODE: 623.23

TITEL: Microagressies op de werkvloer uitgelegd: Waarom deze subtiele maar schadelijke discriminatie een serieuze aanpak verdient vanuit werkgevers en de gemeente

AUTEUR(S): Felten, H.

Daru, S.

Cadat-Lampe, M.

Harnacke, C.

Bytyç, A.

Boss, E.M.

UITGAVE: Utrecht : Movisie, 2024

SAMENVATTING: Literatuuronderzoek naar microagressies op de werkvloer. Deze publicatie is tot stand gekomen door het in kaart brengen van wetenschappelijke (peer reviewed) literatuur. Om de tekst goed te laten aansluiten bij de Nederlandse context, hebben diverse medewerkers van Movisie voorbeelden toegevoegd die zij kennen uit hun eigen leven.

Deze korte publicatie is geen 'systematische review'. Dat betekent dat het niet het doel is om een compleet overzicht te geven van de beschikbare peer reviewed literatuur. Het doel van deze publicatie is meer praktisch: om de lezer inzicht te geven in microagressies en handvatten om daarmee om te gaan op de werkvloer.

-Wat zijn veelvoorkomende microagressies? Waarom zijn ze schadelijk? Wat kan je eraan doen als werkgever? En wat is hierbij de taak van de gemeente? Deze vragen en meer worden beantwoord in deze publicatie.

-In de kern zijn microagressies opmerkingen die mensen als 'anders' neerzetten. Het gaat vaak om denigrerende opmerkingen of opmerkingen waaruit blijkt dat de ander je ziet als zeer bijzonder en 'exotisch'. Microagressies raken vooral mensen die een minderheid vormen door onder meer hun afkomst, gender, leeftijd, of seksuele gerichtheid. Ze zorgen ervoor dat deze mensen subtiel worden gemarginaliseerd door ze naar beneden te halen. Typerend aan microagressies is dat ze alledaags zijn en dat de mensen die ze uiten lang niet altijd in de gaten hebben dat zij zich schuldig maken aan microagressies. Veel mensen die microagressies plegen, zijn zich daar dus niet bewust van.

-Deze publicatie is allereerst bedoeld voor gemeenten: voor beleidsambtenaren die de taak hebben om discriminatie aan te pakken (of inclusie te bevorderen) in de stad of het dorp; voor leidinggevenden, staffunctionarissen, leidinggevenden, D&I-specialisten en anderen die zich bezighouden met sociale veiligheid op de werkvloer bij de gemeente als werkgever.

Daarnaast is deze publicatie ook bruikbaar voor professionals binnen andere typen organisaties die de sociale veiligheid in hun organisatie willen verbeteren.

LINK: <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2022-12/Validisme%20verstandelijke%20beperking.pdf>

EENVOUDIG KEESVARE VERSIE:

<https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2023-07/Eenvoudig-leesbare-versie-rapport-discriminatie-verstandelijke-beperking.pdf>

TREFWOORDEN: Discriminatie

Discriminatiebestrijding

Strategieën

Acties

Vooroordelen

Argumentatie (reageren op)

Werkvloer

CODE: 406.24

TITEL: Active representation and equal treatment : The influence of bureaucrats' socialbackground on discrimination

UIT: Social Policy Administration, : Vol. 2024; 1-17

AUTEUR(S): Raaphorst, N.

Ashikali, T.

Groeneveld, S.

UITGAVE: 2024

SAMENVATTING: Paper. Drawing on street-level discrimination literature and representative bureaucracy literature, we theorise that bureaucrats from social groups that have a lower status in society are less inclined to discriminate in evaluating citizen-clients than bureaucrats from higher status groups. The authors conducted a 2 - 2 vignette survey experiment among bureaucrats in Dutch street-level organisations (N = 3109) in various organisational domains. The study shows mixed findings. They found evidence for discrimination and so-called reverse discrimination, revealing that bureaucrats ascribe more competence to higher status citizens, but lower trust at the same time. They did not find bureaucrats' own status background to matter in their biased evaluations.

LINK: <https://doi.org/10.1111/spol.13033>

TREFWOORDEN: Discriminatie

Racisme

Sociale zekerheid

Etnische minderheden

Immigratie

CODE: 001.24

TITEL: Religieuze betrokkenheid

UIT: Statistische Trends, : 7 April 2023

AUTEUR(S): Schmeets, H.

Houben, M.

UITGAVE: Den Haag : Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), 2023

SAMENVATTING: Dit artikel gaat over de trends in religieuze betrokkenheid in Nederland en het vertrouwen in kerken, met de nadruk op ontwikkeling van 2020 tot en met 2022.

De gegevens over religie en de achtergrondkenmerken zijn ontleend aan het onderzoek Sociale samenhang en welzijn (SSW) van het CBS, waar in de periode 2012-2022 ruim 85 duizend mensen van 15 jaar en ouder aan hebben meegewerkt. De gegevens zijn verzameld met behulp van internet, telefoon en met bezoek aan huis. In 2022 rekende 43 procent van de bevolking van 15 jaar en ouder zich tot een kerkelijke gezindte of levensbeschouwelijke groepering en woonde 12 procent regelmatig een religieuze dienst bij. In 2019 behoorde nog 46 procent tot een religieuze groep, en ging 14 procent regelmatig naar een dienst. De afname van de religieuze betrokkenheid past in een langjarige trend, er zijn geen duidelijke indicaties dat de coronapandemie een forse afname of toename van de religieuze betrokkenheid teweeg heeft gebracht. Voor het eerst is ook onderzocht hoeveel mensen kijken of luisteren naar diensten die uitgezonden worden via televisie, radio of internet. Hoewel 12 procent regelmatig kijkt of luistert naar diensten die uitgezonden worden door de media, is dit veelal geen alternatief voor het bijwonen van diensten binnen de kerk of moskee. Het vertrouwen in het instituut kerken staat op een laag, maar stabiel, niveau: 3 op de 10 personen hebben tamelijk tot veel vertrouwen. De verdeling over de gezindten is in 2022 nauwelijks veranderd ten opzichte van 2021. Met 18,2 procent van de Nederlanders noemt de grootste groep zichzelf katholiek, gevolgd door protestanten met 13,2 procent, moslims met 5,6 procent en de groep met een 'andere gezindte of levensbeschouwing' met 5,9 procent. Daaronder vallen boeddhisten (0,6 procent), hindoes (0,8 procent), joden (0,2 procent), humanisten en een groot aantal andere levensbeschouwelijke stromingen. Iets meer dan de helft van de 13,2 procent protestanten zegt te behoren tot de Protestantse Kerk in Nederland (PKN): 6,7 procent. Bij de overige kerken of groepen varieert het percentage van 0,1 tot 1,0. Zo behoort 0,8 procent tot de Christelijk Gereformeerde kerken (CGK), en ook 0,8 procent tot de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt GKV). Verder rekt 0,4 procent zich tot de Nederlands Gereformeerde Kerken (NGK), 0,6 procent tot de Hersteld Hervormde Kerk, en 0,5 procent tot de Gereformeerde Gemeenten. Daarnaast zegt 0,1 procent tot de Gereformeerde Gemeenten in Nederland, en eveneens 0,1 procent tot de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland te behoren. De Baptistengemeenten is met 0,4 procent iets groter, net als de Pinkstergemeenten en Evangeliegemeenten met 1,0 procent. Daarnaast geeft nog 1,0 procent aan te behoren tot Protestants Christelijk zonder nadere specificatie.

LINK: <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2023/religieuze-betrokkenheid-in-nederland?onepage=true>

TREFWOORDEN: Demografische gegevens

Nederland

Levensbeschouwingen

Christendom

Islam

Hindoeïsme

Boeddhisme
CODE: 102.23

TITEL: Nederlandse taalvaardigheid van migranten en hun positie op de arbeidsmarkt

UIT: Statistische trends, Jaargang 2023, 3 november 2023

AUTEUR(S): Vries, J. de
Lautenbach, H.

UITGAVE: Den Haag : Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), 2023

SAMENVATTING: Artikel over taalvaardigheid van migranten en hun positie op de arbeidsmarkt

.Basis van het artikel vormt nieuwe informatie over de kennis van de Nederlandse taal zowel op moment van migratie als de huidige kennis (gemeten in 2021). Gegevens over de Nederlandse taalvaardigheid onder migranten zijn verkregen via een extra module in de Enquête beroepsbevolking (EBB). Hierin is daarnaast bijvoorbeeld ook gevraagd naar obstakels die immigranten hebben ervaren bij het vinden van een passende baan als ook naar de reden van migratie naar Nederland. De centrale vraag in dit artikel is in hoeverre de mate van beheersing van het Nederlands samenhangt met de arbeidsmarktpositie van migranten. Ook wordt ingegaan op de vraag of het niet of in beperkte mate beheersen van het Nederlands als obstakel werd ervaren bij het vinden van werk. Naast kennis van het Nederlands worden ook andere kenmerken op samenhang met de huidige arbeidsmarktpositie onderzocht, zoals de reden van migratie naar Nederland, de leeftijd waarop men naar Nederland kwam en het onderwijsniveau in het verslagjaar. Er worden vier groepen geboortelanden onderscheiden: Europese landen, Marokko en Turkije, Suriname en de Nederlandse Cariben, en overige landen. Hierbij gaat het in alle gevallen om alle migranten die ooit naar Nederland zijn gemigreerd en die in 2021 in Nederland woonden en tussen de 15 en 75 jaar oud waren. De Nederlandse taalvaardigheid van migranten blijkt positief samen te hangen met het hebben van betaald werk. De taalvaardigheid hangt ook enigszins samen met de verschillen in arbeidspositie die er bestaan tussen diverse groepen migranten. Taalkennis is echter niet de enige factor die een rol speelt bij het verkrijgen van werk. Zo hebben sommige immigranten met weinig kennis van het Nederlands juist een hoog beroepsniveau. Waarschijnlijk gaat het hier om kenniswerkers, waarvan een groot deel hier al een baan heeft voordat men naar Nederland emigreert en Engels in plaats van Nederlands de voertaal op de werkvloer is. Gegevens over de Nederlandse taalvaardigheid onder migranten zijn verkregen via een extra module in de Enquête beroepsbevolking (EBB). Hierin is daarnaast bijvoorbeeld ook gevraagd naar obstakels die immigranten hebben ervaren bij het vinden van een passende baan als ook naar de reden van migratie naar Nederland. Gebrekkige beheersing van het Nederlands vormde voor 10 à 15 procent van de migranten de grootste hindernis. Overigens kwam maar 16 procent van de migranten naar Nederland voor werk. De meeste kwamen om familieredenen, bijvoorbeeld omdat ze meereisden met hun ouders.

LINK: <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2023/nederlandse-taalvaardigheid-van-migrant-en-hun-positie-op-de-arbeidsmarkt?onpage=true>

TREFWOORDEN: Arbeid - Werkgelegenheid

Werkgelegenheidsbevordering

Werkloosheid

Immigratie

Etnische minderheden

Arbeidsmigratie

CODE: 433.23

TITEL: Technische vakken in het voortgezet onderwijs: verschillen tussen jongens en meisjes naar opleiding ouders

UIT: Statistische Trends, 3 juli 2024

AUTEUR(S): Buschman, E.

Hogendoorn, B.

Houwen, K. van der

UITGAVE: Den Haag / Heerlen : Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), 2024

SAMENVATTING: Artikel. Centraal in dit artikel staat dus de vraag of de opleiding van de ouders ook in het voortgezet onderwijs van invloed is. Daarbij wordt naar twee aspecten van de ouderlijke opleiding gekeken: het onderwijsniveau en de onderwijsrichting. Er worden twee vragen onderzocht: In hoeverre hangt het onderwijsniveau van de ouders samen met het verband tussen geslacht en de keuze voor een technisch vakkenpakket? In hoeverre hangt de onderwijsrichting van de ouders samen met het verband tussen geslacht en de keuze voor een technisch vakkenpakket? Voor dit onderzoek zijn data uit het Stelsel van Sociaal-Statistische Bestanden gebruikt (Bakker et al., 2014). De onderzoekspopulatie bestaat uit leerlingen die op 1 oktober 2022 in het vierde leerjaar van het bekostigd voortgezet onderwijs zitten. Leerlingen op de havo en het vwo maken hun profielkeuze in het derde leerjaar en volgen deze vanaf het vierde leerjaar. Meisjes kiezen veel minder vaak een technisch vakkenpakket dan jongens. In dit artikel is onderzocht of dit sekseverschil samenhangt met de opleiding van de ouders. De resultaten laten zien dat het sekseverschil niet samenhangt met het onderwijsniveau van ouders, niet met de onderwijsrichting van de vader, maar wel met de onderwijsrichting van de moeder. De bevinding over het onderwijsniveau van ouders is anders dan werd verwacht op basis van de genderrol-socialisatietheorie. Een mogelijke verklaring voor deze onverwachte bevinding is dat de invloed van ouders op de keuze voor een technisch vakkenpakket via het onderwijsniveau van het kind loopt. De kinderen van hoger opgeleide ouders volgen namelijk zelf een hoger onderwijsniveau (Van Spijker et al., 2017), en eenmaal op dat hogere niveau hangt de keuze voor een technisch vakkenpakket minder sterk af van het geslacht van de leerling. De exacte reden waarom bij een hoger onderwijsniveau de keuze voor een technisch vakkenpakket minder sterk afhangt van het geslacht van leerlingen blijft echter onbekend. De bevindingen over de onderwijsrichting van ouders zijn deels in lijn met de genderrol-socialisatietheorie. Het sekseverschil bij de keuze voor een technisch vakkenpakket is inderdaad kleiner bij leerlingen met een technisch opgeleide moeder. De opleidingsrichting van de vader doet er echter niet toe. Deze bevindingen zijn een aanwijzing dat ouders als rolmodel fungeren. Leerlingen in het voortgezet onderwijs kijken naar de onderwijskeuzes die hun ouders hebben gemaakt. Ze raken door hun ouders geïnteresseerd, ze kunnen om hulp vragen en wellicht erven ze aanleg voor bepaalde vakken. Het feit dat de opleidingsrichting van de moeder meespeelt, maar die van de vader niet, doet daar niet aan af. Moeders zijn over het algemeen meer betrokken bij de opvoeding van kinderen. In vergelijking met vaders zijn moeders iets vaker betrokken bij het spelen, naar bed brengen, helpen met huiswerk en regelen van vervoer, en veel vaker bij het aankleden, thuisblijven bij ziekte, verzorgen en het bieden van emotionele steun. Daardoor zijn zij waarschijnlijk een belangrijker rolmodel. Daarnaast heeft het gebrek aan samenhang met de onderwijsrichting van de vader misschien te maken met de indeling van de onderwijsrichtingen. Een technische opleiding is meer onderscheidend dan een

niet-technische opleiding. Niet-technische opleidingen omvatten immers allerlei verschillende opleidingen, variërend van opleidingen die als 'mannelijker' worden gezien (landbouw, handel) tot opleidingen die als 'vrouwelijker' worden gezien (zorg, onderwijs). Een niet-technisch opgeleide vaders kan dus als geëmancipeerd, maar ook als meer traditioneel rolmodel fungeren.

LINK: <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2024/technische-vakken-in-het-voortgezet-onderwijs-verschillen-tussen-jongens-en-meisjes-naar-opleiding-ouders?onepage=true#c-4--Conclusie>

TREFWOORDEN: Basisonderwijs (Primair-)

VO - Voortgezet onderwijs

Sekseverschillen

Leerprestaties

Schoolloopbaan

Jongens

Meisjes

Schoolkeuze - Beroepskeuze

CODE: 742.14

TITEL: Verslag werkconferentie ADV-stelsel

UITGAVE: Den Haag : Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties , 2024

SAMENVATTING: Verslag van de werkconferenties die door de rijksoverheid werden georganiseerd in het kader van de herziening van het huidige stelsel van antidiscriminatievoorzieningen (ADV's) in Nederland. De minister van BZK heeft in zijn brief van 24 oktober 2023 aangegeven dat hij de voorkeur heeft voor het meest ambitieuze scenario, namelijk: één stevige centrale organisatie voor de aanpak van discriminatie. Volgens de minister kan op deze manier het beste tegemoet worden gekomen aan de behoefte van burgers met ervaring van discriminatie. Ook biedt dit scenario een toekomstperspectief voor onafhankelijke positionering van de aanpak van discriminatie in Nederland. Om tot een breed gedragen plan voor deze centrale organisatie te komen heeft de minister toegezegd om met alle partijen in het werkveld in gesprek te gaan over het voorkeursscenario. In november 2023 zijn in opdracht van het ministerie van BZK drie werkconferenties georganiseerd door adviesbureau Berenschot. De werkconferenties vonden plaats in Eindhoven (16 november), Assen (23 november) en Utrecht (30 november). Het doel van deze werkconferenties was om met landelijke, regionale en lokale betrokkenen in gesprek te gaan over hoe het ministerie stapsgewijs tot een goede uitwerking van het voorkeursscenario kan komen en te signaleren welke aandachtspunten hierbij relevant zijn. Bij aandachtspunten kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de relatie tussen de centrale organisatie en de gemeenten, de huisvesting van fysieke lokale loketten of het mandaat of de wettelijke taken van die centrale organisatie. Tijdens iedere werkconferentie was er een burger aanwezig die diens ervaringsverhaal deelde. Dit gesprek vond telkens aan het begin van de bijeenkomsten plaats. Deze persoonlijke gesprekken hebben veel indruk gemaakt op de aanwezigen en onderstreepten het belang dat bij de stelselherziening van ADV's de burger centraal moet staan. In totaal waren er bij alle werkconferenties, inclusief de drie burgers, 102 deelnemers aanwezig. De meeste deelnemers kwamen naar de bijeenkomst in Utrecht (53). In Eindhoven en Assen waren respectievelijk 29 en 20 deelnemers. Van alle deelnemers werkte 40 deelnemers (40%) voor een gemeente. Vanuit het maatschappelijk middenveld waren er 11 (11%) deelnemers en vanuit de ADV's waren er 34 deelnemers (33%) aanwezig. Vanuit overige overheidsorganisaties waren er 14 deelnemers (14%) aanwezig. Dit

rapport geeft feitelijk weer wat de opbrengsten zijn van de drie werkconferenties. Op basis van dit rapport (en enkele vervolggereprekken) zal het ministerie van BZK een hoofdlijnennotitie opstellen. Hierin zal de minister op hoofdlijnen uiteenzetten h e de nieuwe centrale organisatie eruit kan komen te zien. Vervolgens kan in de loop van 2024 een wetgevingstraject wordengestart. Tijdens de werkconferenties stonden verschillende onderwerpen centraal, plenair en in deelsessies. Het programma van de drie werkconferenties was hetzelfde, op enkele accentpunten na. Zo is er bij  en of twee deelsessies een aantal stellingen verwijderd of toegevoegd. De onderwerpen van de deelsessies zijn:

- De relatie tussen de centrale organisatie en gemeenten;
- De taken en bevoegdheden van de centrale organisatie;
- De positionering van de centrale organisatie;
- Het meldproces van de centrale organisatie.

In dit rapport geeft per onderwerp/deelsessie de uitwerking van de opbrengsten van de drie werkconferenties bij elkaar. Ieder onderwerp start met een korte introductie op de gebruikte werkvorm (stellingen, werkboekjes etc.) gevolgd door een overzicht van de kernpunten van de opbrengst. Vervolgens is per onderwerp/deelsessie de gedetailleerde uitwerking van alle inbreng en het materiaal (zoals flappen en werkboekjes) opgenomen. Bij deelsessie 4 (meldproces) is dit alverwerkt in de kernpunten.

LINK: <https://open.overheid.nl/documenten/42e24715-ae4a-419f-b085-3e205bb3838c/file>

BRIEF: <https://open.overheid.nl/documenten/7cdfadee-5bce-4ae5-b59e-c35e254d93fd/file>

TREFWOORDEN: Landelijke overheid

Antidiscriminatiebeleid

Meldpunten

Klachtbehandeling

Discriminatie

Etnische minderheden

Racisme

Overheidsdienst

Arbeid - Werkgelegenheid

CODE: 323.24

TITEL: Monitor subsidieregeling leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid in het primair en voortgezet onderwijs. Vierde meting 2022/2023

AUTEUR(S): Suijkerbuijk, A.

Schoevers, E.

Walraven, M.

UITGAVE: Utrecht : Oberon, 2023

SAMENVATTING: Vierde aflevering van de Monitor subsidieregeling (hoog)begaafden in het primair en voortgezet onderwijs. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap (OCW) heeft voor de periode van 2019 – 2023 subsidie beschikbaar gesteld om het primair en voortgezet onderwijs te stimuleren een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen in te richten. In het monitoronderzoek brengt Oberon samen met de Universiteit Utrecht en het Centrum voor BegaafdheidsOnderzoek de besteding van subsidiemiddelen in kaart. Het monitoronderzoek loopt van 2019 tot 2023 en rapporteert jaarlijks de bevindingen op basis van verschillende bronnen. Dit rapport beschrijft de resultaten van de eerste meting over 2022-2023. In dit rapport worden themagewijs de uitkomsten van de vierde meting (2022 – 2023) van de monitor

(hoog)begaafdheid besproken. Eerst schetsen we een algemeen beeld van de fase van uitvoering (hoofdstuk 2). Vervolgens wordt dieper ingegaan op de doelen en de doelgroep (hoofdstuk 3) en het aanbod aan activiteiten (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 staan we stil bij afstemming in de regio. Hoofdstuk 6 gaat over de subsidiedoelen en hoofdstuk 7 over de borging van activiteiten en opbrengsten. Afgesloten wordt met de conclusie waarin een samenvatting van de uitkomsten staat en waar relevant een terugkoppeling uit de reflectiebijeenkomst (hoofdstuk 8). In dit rapport worden themagewijs de uitkomsten van de vierde meting (2022 – 2023) van de monitor (hoog)begaafdheid besproken. Eerst schetsen we een algemeen beeld van de fase van uitvoering (hoofdstuk 2). Vervolgens wordt dieper ingegaan op de doelen en de doelgroep (hoofdstuk 3) en het aanbod aan activiteiten (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 staan we stil bij afstemming in de regio. Hoofdstuk 6 gaat over de subsidiedoelen en hoofdstuk 7 over de borging van activiteiten en opbrengsten. Afgesloten wordt met de conclusie waarin een samenvatting van de uitkomsten staat en waar relevant een terugkoppeling uit de reflectiebijeenkomst (hoofdstuk 8).

Door de jaren heen is er sprake van een verschuiving in de fase van uitvoering van het subsidieplan binnen het samenwerkingsverband. In de eerste twee metingen (2019 – 2021) waren nog veel samenwerkingsverbanden hun subsidieplannen aan het voorbereiden of opstarten.

In de derde en vierde meting (2021-2023) zijn, zoals verwacht, bijna alle samenwerkingsverbanden subsidieactiviteiten aan het uitvoeren en/of aan het borgen. De meeste scholen zien één of meerdere aandachtspunten voor de deelname van (hoog)begaafde leerlingen aan onderwijs- en ondersteuningsactiviteiten en het onderwijs- en ondersteuningsaanbod in hun regio. De meeste aandachtspunten gaan over het hebben van voldoende (thuis nabij) aanbod, voldoende expertise en een goede communicatie en afstemming. Daarnaast gaat het om het vrijmaken van meer beschikbare tijd voor professionals en het creëren van een aanbod dat passend is bij de behoeften van professionals en bij de onderwijspraktijk.

Naast aandachtspunten ervaren de meeste scholen ook succesfactoren en/of opbrengsten van de activiteiten. Scholen benoemen positieve socialemotionele opbrengsten voor de deelnemende leerlingen, passende activiteiten bij de onderwijsbehoeften van de (hoog)begaafde leerlingen, tevreden ouders en duidelijk communicatie over het aanbod het meest als succesfactoren. Zowel de samenwerkingsverbanden als de scholen geven aan dat er een toename is in het onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen. Die toename was vooral in de eerste drie jaar zichtbaar. Er is ook sprake van een toegenomen tevredenheid bij de samenwerkingsverbanden hierover.

Samenwerkingsverbanden oordelen de eerste drie jaar van de subsidieperiode elk jaar positiever over het behalen van alle vier de subsidiedoelen. Deze trend is in de huidige meting niet doorgezet. Samenwerkingsverbanden oordelen in deze vierde meting vergelijkbaar met de vorige meting. Vier jaar na de start van de subsidieperiode oordeelt een aanzienlijk deel van de samenwerkingsverbanden nog beneden-gemiddeld⁷⁸ over het kennisniveau (10%), de kennisdeling (23%), de samenwerking (33%) en het passend en het dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod (19%) in de regio.

Scholen

Uit de eerste monitormeting kwam naar voren dat samenwerkingsverbanden vaak brede definities hanteren van de doelgroep waarvoor ze subsidieactiviteiten inzetten. Samenwerkingsverbanden zijn gevraagd voor welke doelgroepen subsidie wordt ingezet in de regio. De meeste samenwerkingsverbanden zetten subsidie in voor (hoog)begaafde leerlingen met behoefte aan een cognitieve uitdaging, ondersteuning bij sociaal-emotionele ontwikkeling of ondersteuning bij het leren. Driekwart van de scholen

heeft een gezamenlijke werkwijze om (hoog)begaafde leerlingen te signaleren en combineren vaak verschillende manieren van signaleren. Meestal wordt (o.a.) gebruik gemaakt van de algemene indruk van de leerkracht, gesprekken met ouders en prestaties op toetsen of LVS-gegevens om (hoog)begaafde leerlingen te signaleren. Samenwerkingsverbanden en scholen voeren een groot aantal activiteiten voor (hoog)begaafde leerlingen uit. Een deel van de activiteiten wordt (deels) met de subsidie betaald, in het bijzonder arrangementen voor dubbel bijzondere leerlingen, arrangementen voor leerlingen die thuis zitten of dreigen uit te vallen en individuele begeleiding voor leerlingen. Het borgen van subsidieactiviteiten gebeurt in de meeste samenwerkingsverbanden door scholen te stimuleren beleid te vormen rondom (hoog)begaafdheid, door (een deel van de) activiteiten vast te leggen in beleid van het samenwerkingsverband dan wel het schoolbestuur of door mogelijkheden voor professionals te bieden om kennis te delen op het gebied van (hoog)begaafdheid. In de meeste samenwerkingsverbanden worden alle of een meerderheid van de subsidieactiviteiten voortgezet of geïntegreerd in al bestaand aanbod nadat de subsidieperiode is geëindigd. Als activiteiten na het beëindigen van de subsidieperiode niet worden voortgezet is dit meestal door ontoereikende financiering of onvoldoende beschikbare tijd en mankracht.

LINK: <https://open.overheid.nl/documenten/dpc-f15d77725ca023280dcbe30b99bbfead096a615f/pdf>

TREFWOORDEN: VO - Voortgezet onderwijs

Basisonderwijs (Primair-)

Gehandicapten

Onderwijsbeleid

Neurodiversiteit

CODE: 711.23

TITEL: 'Optimale ontwikkelingskansen, ook voor (hoog)begaafde leerlingen' Een integrale samenvatting van de sessies (hoog)begaafdheid en passend onderwijs

AUTEUR(S): Schoevers, E.

Kamphuis, E.

Walraven, M.

Leferink, J.

Suijkerbuijk, A.

UITGAVE: Utrecht : Oberon, 2022

SAMENVATTING: Dit rapport bevat een verslag van sessies met partijen uit het onderwijsveld en experts over het onderwijs aan hoogbegaafdheid. De sessies vonden plaats in oktober en november 2022. In deze sessies zijn de volgende onderwerpen aan bod gekomen: de actuele stand van zaken (sessie A), de beschikbare kennis op het gebied van hoogbegaafdheid (sessie B), een concept visie op het onderwijs aan (hoog)begaafden (sessie C) en de te nemen maatregelen (sessie D). De deelname van leerlingen¹⁰, ouders, leraren¹¹, scholen, samenwerkingsverbanden en andere relevante en kundige partijen uit het onderwijsveld en experts op het gebied van hoogbegaafdheid is daarbij essentieel geweest. De sessies hebben geleid tot een visie op hoogbegaafdheid in het funderend onderwijs. De titel en de kern van deze visie luidt: 'Optimale ontwikkelingskansen, ook voor (hoog)begaafde leerlingen'. Deze is voortgekomen uit de vele gesprekken die zijn gevoerd en benadrukt de noodzaak om ook voor (hoog)begaafde leerlingen optimale ontwikkelkansen te faciliteren. De visie is breed ingezet en omvat veel elementen. Vanuit het veld zijn er vijf onderliggende doelen geformuleerd die

bijdragen aan het realiseren van deze visie. Deze doelen zijn gericht op:

1. Erkenning voor specifieke en diverse ontwikkelingsbehoeften;
2. Stimulerend signaleren in alle ontwikkelingsfasen en – gebieden;
3. Passend en dekkend aanbod garanderen, gericht op ontwikkeling en maatwerk;
4. Samenwerken en ontschotten;
5. Professionalisering en kennisdeling.

LINK: <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-68bf5009e6a45817c25ae8062bd9c27b4d4e4d04/pdf>

TREFWOORDEN: VO - Voortgezet onderwijs

Basisonderwijs (Primair-)

Gehandicapten

Onderwijsbeleid

Neurodiversiteit

CODE: 711.22

TITEL: Biseksualiteit in romantische relaties: Een eerste verkenning

UIT: Tijdschrift voor Seksuologie, : Jaargang 44, No. 1, 3 april 2020

AUTEUR(S): Maliepaard, E.

UITGAVE: 2020

SAMENVATTING: Dit artikel is een eerste verkenning naar de positie van biseksualiteit in romantische relaties. Op basis van interviews met 31 biseksuele personen (21 vrouwen, 10 mannen) wordt er een beeld geschetst van de acceptatie van biseksualiteit in relaties. Relaties zijn niet alleen een verbintenis of afspraak tussen de relatiepartners, maar worden gevormd door netwerken van emoties, gevoelens, en betekenissen vanuit zelf, partner(s), sociale omgeving en de maatschappij an sich. Dit artikel laat zien dat het denken en doen van romantische partners beïnvloed worden door stereotypen over biseksualiteit, mononormativiteit, de institutionalisering van monogamie. Partners zijn daarin niet alleen lijdend voorwerp maar kunnen juist ook ruimte creëren voor biseksualiteit binnen relaties. Ook wordt ingegaan op polyamorie.

LINK: <https://www.tijdschriftvoorseksuologie.nl/lees/2020-jaargang-44/2020-jaargang-44-nummer-1/biseksualiteit-in-romantische-relaties-een-eerste-verkenning>

TREFWOORDEN: Biseksualiteit

Emancipatie

Seksualiteit

Leefsituatie

Huwelijk

CODE: 005.20

TITEL: Feiten en cijfers over lhbtqia+ op een rij. Handreiking lhbtqia+ emancipatie

UITGAVE: Utrecht : Movisie, 2023

SAMENVATTING: Deze handreiking zet feiten en cijfers omtrent lesbische, homoseksuele, bi+, transgender, intersekse, queer en aoseksuele personen (lhbtqia+) Nederland op een rij . Hoeveel lesbische, homoseksuele, bi+, transgender, intersekse, queer en aoseksuele personen (lhbtqia+) zijn er in Nederland? Worden homoseksuele en lesbische personen geaccepteerd in de Nederlandse maatschappij? Wat is de mening van Nederlanders over bi+ en transgender personen? Zijn lhbtqia+ personen open over hun lhbtqia+ zijn en hoe wordt daarop gereageerd? Wat is het effect van negatieve reacties op de gezondheid van lhbtqia+ personen? Deze handreiking geeft antwoord op deze en andere vragen. Alle feiten en cijfers

rond de belangrijkste vraagstukken over lesbische, homoseksuele, bi+, transgender, intersekse en queer personen staan hier op een rij. De publicatie is onder meer geschikt voor lokale politici en beleidsmedewerkers als onderlegger bij het ontwikkelen van lhbtq+ beleid en voor docenten op agogische, zorg- en pedagogische beroepsopleidingen bij het lesgeven over seksuele, sekse- en genderdiversiteit.

LINK: <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2024-01/handreiking-feiten-en-cijfers-lhbtq%2B-op-een-rij.pdf>

TREFWOORDEN: Emancipatie

Transseksualiteit

Biseksualiteit

Homoseksualiteit

Nederland

CODE: 005.23

TITEL: Evaluatie Programma Veilige Steden

AUTEUR(S): Maas, K.

Oeveren, L. van

Steenwijk, J.

Faun, H.

UITGAVE: Zoetermeer : Panteia, 2022

SAMENVATTING: Evaluatieonderzoek in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) naar het programma Veilige Steden. Dit programma richt zich sinds 2018 op het stimuleren en ondersteunen van grote gemeenten bij hun lokale aanpak gericht op het bevorderen van de veiligheid van vrouwen en meisjes in de publieke ruimte en tijdens het uitgaan. Medio 2022 nemen vijftien gemeenten deel aan het programma. Dit programma richt zich sinds 2018 op het stimuleren en ondersteunen van grote gemeenten bij hun lokale aanpak gericht op het bevorderen van de veiligheid van vrouwen en meisjes in de publieke ruimte en tijdens het uitgaan. Medio 2022 nemen vijftien gemeenten deel aan het programma . Voor het vormgeven van hun beleid en activiteiten krijgen de deelnemende gemeenten van het ministerie van OCW een bedrag van 50.000 euro (G4 gemeenten) of 30.000 euro (overige gemeenten) per jaar. De gemeenten moeten eenzelfde bedrag inleggen, hetzij in aanvullende financiële middelen of in personele bezetting. Daarnaast ondersteunt Regioplan de deelnemende gemeenten met kennis, advies en het faciliteren van uitwisseling. Dit evaluatie-onderzoek is uitgevoerd in de periode april tot en juli 2022 op basis van deskresearch en in totaal 35 interviews met gemeenten en samenwerkingspartners. De evaluatie is vormgegeven aan de hand van vier onderdelen van de beleidstheorie: input, throughput, output en outcome.

Input

Gemeenten geven aan dat zij hebben deelgenomen aan het programma Veilige steden om één of meer van de volgende redenen. De uitnodiging voor het programma, met name de financiële bijdrage vanuit het ministerie van OCW en de mogelijkheid voor kennisuitwisseling met andere gemeenten. De maatschappelijke aandacht voor het thema was toegenomen en daarmee ook de politieke aandacht. Er kwam een expliciet verzoek vanuit de politiek (gemeenteraad, college of burgemeester) om aan het programma mee te doen. De uitkomsten van een onderzoek of een petitie. Gemeenten die pas later aanhaakten of helemaal (nog) niet deelnemen schrijven dat toe aan een gebrek aan prioriteit bij de gemeente, een timing die niet goed uitkwam of verloop in personeel waardoor er niet werd doorgepakt op het dossier. Het

ministerie van OCW heeft geen specifieke doelen geformuleerd voor deelnemende gemeenten. De door de gemeenten zelf geformuleerde doelstellingen hadden betrekking op: bekendheid voor het onderwerp creëren of vergroten, het in kaart brengen van de problematiek doormiddel van onderzoek, kennis- en informatiedeling, bewustwording creëren onder betrokkenen (daders, omstanders, personeel in de horeca, op scholen, etc.) en handelingsperspectief bieden (horeca, scholen, gemeentelijke handhaving, jongerenwerkers, etc.).

Throughput

De aandacht van het gemeentelijk bestuur voor de veiligheid van vrouwen en meisjes in de openbare ruimte en in uitgaansgelegenheden is in alle Veilige Steden door het programma versterkt. In sommige gemeenten was er al aandacht voor het onderwerp en werden er al activiteiten in dat kader uitgevoerd, in anderen is dit mede dankzij het programma toegenomen, bijvoorbeeld naar aanleiding van onderzoek. De aandacht vanuit de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders is wel aan verandering onderhevig, en kan afhangen van politieke kleur van de coalitie en de maatschappelijke aandacht voor het onderwerp.

Output

In het kader van het programma Veilige Steden zijn er verschillende activiteiten ondernomen die direct of indirect als doel hebben de veiligheid en het gevoel van veiligheid van vrouwen en meisjes te bevorderen. Deze activiteiten zijn in te delen in vier categorieën: onderzoek, informatie- en kennisvergaring; preventie; interventie; repressie.

Outcome

De gemeenten hebben nog geen volledig inzicht in de effecten van hun activiteiten op de veiligheid en de veiligheidsbeleving. Daarvoor ontbreken goede nulmetingen, zijn gemeenten nog te kort bezig en heeft bovendien de Covid-19 pandemie een verstorend effect gehad. Toch zijn de gemeenten over het algemeen tevreden wat er binnen die context is bereikt in de afgelopen jaren:- Gemeenten hebben meer kennis en inzicht gekregen in de lokale situatie. Hierdoor weten ze beter welke groepen burgers het vaakst lastig gevallen worden én op welke locaties dat gebeurt.- Er is meer bewustwording gekomen onder zowel inwoners als professionals over wat straatintimidatie is, hoe het voelt en hoe vaak het voorkomt. Op grond hiervan kunnen burgers beter oordelen wat 'normaal' of 'niet normaal' gedrag is.- De meldingsbereidheid van slachtoffers en gedupeerden is toegenomen, waardoor er beter zicht is op de omvang van het probleem en slachtoffers ook eerder hulp kunnen krijgen.- De aanpak van straatintimidatie is in de afgelopen jaren op de lokale politieke agenda gezet.- Gemeenten hebben een uitgebreid programma van voorlichting en workshops ontwikkeld rond straatintimidatie dat ook in de toekomst structureel ingezet kan worden.- Het programma heeft gezorgd voor een betere samenwerking met maatschappelijke organisaties. Partijen weten elkaar nu te vinden.- In opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) evalueerde Panteia de opbrengsten van het programma Veilige Steden. Dit programma richt zich sinds 2018 op het stimuleren en ondersteunen van grote gemeenten bij hun lokale aanpak gericht op het bevorderen van de veiligheid van vrouwen en meisjes in de publieke ruimte en tijdens het uitgaan. Medio 2022 nemen vijftien gemeenten deel aan het programma. V In diverse gemeenten is er ook een betere samenwerking ontstaan tussen verschillende ambtelijke afdelingen zoals welzijn, openbare veiligheid en bijvoorbeeld sport.

Conclusie

Terugkijkend wordt geconcludeerd dat het programma Veilige Steden een goede impuls heeft gegeven aan de aandacht en activiteiten in de deelnemende gemeenten. Hoewel de uiteindelijke effecten nog niet duidelijk zijn en de Covid-19 een aantal

plannen heeft verstoord, zijn de gemeenten zeer te spreken over de vorderingen die ze dankzij het programma hebben kunnen maken. Vooruitkijkend zien wij dat er groot draagvlak is voor de continuering van het programma. Voortdurende aandacht vanuit de rijksoverheid is wenselijk om ook bij gemeenten het draagvlak voor het onderwerp te borgen.

LINK: <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-cd46e43df5e35d4f966cc28c5811c7e40abf256b/pdf>

KAMERBRIEF:

<https://open.overheid.nl/documenten/ronl-15efe210b71b62a07d07379b02a529d10e1631c2/pdf>

TREFWOORDEN: Intimidatie

Geweld

Vrouwen

Huiselijk geweld

Geweldpreventie

Gemeentelijke overheid

CODE: 175.22

TITEL: Do's en don'ts bij de aanpak van straatintimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven

AUTEUR(S): Kleef, N. van

UITGAVE: Utrecht : Movisie, 2023

SAMENVATTING: Handreiking die gemeenten ondersteunt bij de aanpak van straatintimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven. Veel vrouwen en non-binaire personen krijgen te maken met straatintimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven. Gemeenten spelen een essentiële rol in de aanpak van straatintimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven. Zij zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van alle inwoners, de openbare orde, voor veilige straten en met lokale horecaondernemersverantwoordelijk voor veilig uitgaan. Deze handreiking is bedoeld om gemeenten te helpen een effectieve aanpak op te zetten. Deze handreiking richt zich op drie onderwerpen waar gemeenten veel mee bezig zijn: 1. Preventie. Preventie is een belangrijk onderdeel van een effectieve aanpak van straatintimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Voorkomen is immers beter dan genezen. Aan preventie werken kan op allerlei manieren. Bijvoorbeeld door een duidelijke sociale norm te stellen dat geweld niet getolereerd wordt. Of door in te zetten op deskundigheidsbevordering van professionals. 2. Activeren van omstanders. Omstanders kunnen een belangrijke rol spelen in het beëindigen van een onveilige situatie. Ook communiceren zij de sociale norm. Daarom zijn interventies die zich op omstanders richten belangrijk. Effectieve omstanderinterventies richten zich op alle stappen die vooraf gaan aan het ingrijpen door een omstander, waaronder het herkennen van grensoverschrijdend gedrag. 3. Het inrichten van meldpunten. Veel gemeenten investeren in het opzetten en faciliteren van meldpunten, bijvoorbeeld om inzicht te krijgen in het probleem, urgentie te agenderen of een sociale norm uit te dragen. Meldpunten zijn niet altijd de effectiefste interventie om die doelen te behalen. Als je als gemeente wel een meldpunt opzet, zijn er belangrijke randvoorwaarden. Zo moet het niet je volledige aanpak zijn, moeten de doelen duidelijk zijn en moet het meldpunt goed vindbaar zijn. In deze handreiking geven we gemeenten praktische tips en handvatten over deze onderwerpen om beleid verder te ontwikkelen

LINK: <https://www.programmaveiligesteden.nl/wp-content/uploads/2023/12/Handreiking-veiligesteden-dos-donts-1.pdf>

TREFWOORDEN: Intimidatie

Geweld

Vrouwen

Huiselijk geweld

Geweldpreventie

Gemeentelijke overheid

CODE: 175.23

TITEL: Gemeentelijke monitoren en lhbtqia+. Handreiking lhbtqia+ emancipatie

AUTEUR(S): Cornelisse, H.

Kleef, N. van

UITGAVE: Utrecht : Movisie, 2024

SAMENVATTING: Handreiking. Regenbooggemeenten werken aan de veiligheid, leefsituatie en acceptatie van lesbische, homoseksuele, bi+, transgender, intersekse, queer en asexuele personen (lhbtqia+) personen in hun gemeenten. Om dit effectief te doen, is het belangrijk te weten hoe het er in de gemeente ervoor staat.

Monitoring kan hierbij helpen. In deze handreiking worden gemeenten praktische tips en handvatten gegeven. Met monitoren wordt bedoeld het herhaaldelijk in kaart brengen van de stand van zaken rond een bepaald onderwerp door middel van het verzamelen van gegevens. Monitoren kan op verschillende manieren.

Bijvoorbeeld via onderzoeken die met een vaste regelmaat herhaald worden, of via peilingen. Monitoren kan verschillende doelen hebben. Zo kan het je helpen

om ontwikkelingen te volgen en te signaleren, en kan je er meer zicht door

krijgen op de impact van je beleid of specifieke interventies. In deze

handreiking wordt in informatie gegeven over verschillende manieren waarop

gebruik kan worden gemaakt van bestaande monitors. Bijvoorbeeld door gebruik te

maken van landelijke monitors, zoals de Veiligheidsmonitor en de Lhbtqia+

(voorheen LHBT) monitor. Of door aan te sluiten bij bestaande lokale monitors,

zoals GGD-gezondheidsmonitors. Ook wordt ingegaan in op onderzoeken en monitors

die je zelf kunt opzetten. Denk aan lhbtqia+ specifieke monitors of

regenboogpeilingen, die je op lokaal of regionaal niveau op kunt zetten. Ook

kun je aansluiten bij incidentele onderzoeken die je meer zicht geven op een

specifiek onderwerp. Bij monitoring luistert het nauw wat je precies moet vragen

om zinvolle resultaten te krijgen. In de handreiking wordt daarom dieper

ingegaan op een aantal onderwerpen die relevant zijn voor gemeentelijke

monitoring, zoals vragen stellen over sekse-, seksuele en genderdiversiteit.

Ook worden voorbeelden van goede vragen uit bestaande onderzoeken gegeven.

LINK: [https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-](https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-12/Handreiking%20Gemeentelijke%20monitoren%20en%20LHBT.pdf)

[12/Handreiking%20Gemeentelijke%20monitoren%20en%20LHBT.pdf](https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-12/Handreiking%20Gemeentelijke%20monitoren%20en%20LHBT.pdf)

TREFWOORDEN: Homoseksualiteit

Transseksualiteit

Gemeentelijke overheid

Overheidsbeleid

Antidiscriminatiebeleid

CODE: 328.24

TITEL: Aanvullend rapport aan het VN-comité inzake de rechten van personen met een handicap. Ten behoeve van de 31e sessie van het VN-comité

UITGAVE: Utrecht : College voor de Rechten van de Mens (CRM), 2024

SAMENVATTING: Dit rapport biedt het VN-comité inzake de rechten van personen met een handicap

(hierna: VN-comité handicap) aanvullende informatie over de stand van zaken rondom de uitvoering van het VN-verdrag handicap in Nederland. Het rapport is een aanvulling op het rapport dat het College in 2018 heeft ingediend naar aanleiding van het initiële rapport van Nederland en het rapport dat in 2022 is ingediend ten behoeve van de vaststelling van de List of Issues Prior to Reporting. Het College benadrukt dat dit rapport geen vervanging is van zijn eerdere rapporten en de daarin geuite zorgen. Het verschaft het VN-comité handicap slechts extra informatie over recente ontwikkelingen. Het College heeft, als aanvulling op twee eerdere rapporten, weer input geleverd aan het VN-comité. In dit nieuwe rapport geeft het College meerdere bevindingen en suggesties voor vragen die het VN-comité vandaag kan stellen, zoals:

Zorg voor een volledige uitvoering. Allereerst stelt het College bijvoorbeeld dat Nederland het hele verdrag moet uitvoeren. In de nationale strategie heeft de overheid gekozen voor een focus op zeven levensdomeinen en belangrijke beginselen uit het verdrag. Daardoor komen niet alle artikelen voldoende aan bod. Het College ziet bijvoorbeeld artikel 22, over respect voor privacy, niet terug in de strategie. Deze aanpak kan ertoe leiden dat niet alle artikelen van het verdrag worden uitgevoerd. Dat vindt het College zorgelijk. Betrek mensen met een beperking structureel. Het College ziet dat de regering belangrijke stappen heeft gezet om de bescherming van de rechten van mensen met een beperking te verbeteren. Maar het College signaleert ook dat de overheid belangrijke grondbeginselen van het verdrag, zoals autonomie en participatie, nu nog onvoldoende meeneemt bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van wetgeving en beleid. Om mensen met een beperking structureel en effectief te betrekken, is een goede overlegstructuur (infrastructuur voor participatie) nodig. Het is belangrijk dat de regering dit zo snel mogelijk regelt. Ook op lokaal niveau. Want het is een belangrijke voorwaarde voor een succesvolle uitvoering van de nationale strategie.

Zorg dat het verdrag ook op de Caribisch Nederland van toepassing is. Het College betreurt het ten slotte dat het VN-verdrag handicap nog steeds niet geldt voor Caribisch Nederland (Bonaire, Saba, Sint-Eustatius). De regering zegt dat dit zo snel mogelijk zal gebeuren, maar geeft geen duidelijke tijdlijn. In het rapport benadrukt het College dat er al acht jaar is verstreken sinds Nederland het VN-verdrag handicap heeft geratificeerd. Het gebrek aan vooruitgang op dit gebied is schadelijk voor de rechten van mensen met een beperking in Caribisch Nederland. Volgens het College moet de regering hier nu prioriteit aan geven.

LINK: <https://publicaties.mensenrechten.nl/publicatie/4c5e4f02-88a8-463d-bddd-ee0ba7608a51>

LINK: <https://publicaties.mensenrechten.nl/publicatie/25e7c2d8-6b09-4e12-ad82-8b1b2f634324>

TREFWOORDEN: Maatschappelijke positie

Gehandicapten

Overheidsbeleid

Antidiscriminatiebeleid

Discriminatie

CODE: 354.24

TITEL: Rapport Meldpunt onbeperkt stemmen. Februari 2024. Rapportage van de meldactie over toegankelijkheid van de Tweede Kamer verkiezingen 2023

UITGAVE: Utrecht : Ieder(in) - Netwerk voor mensen met een beperking of chronische ziekte , 2024

SAMENVATTING: Rapport van het meldpunt Onbeperkt stemmen dat Ieder(in) heeft ingericht rondom de verkiezingen voor de Tweede Kamer op 22 november 2023 heeft Ieder(in) het Meldpunt onbeperkt stemmen geopend. Van 13 tot en met 29 november 2023 was het mogelijk om ervaringen met de toegankelijkheid van het stemproces voor mensen met een beperking of chronische aandoening te melden. Bijna de helft van de meldingen (47%) gaat over een positieve ervaring en iets minder dan een derde (29%) gaat over een negatieve ervaring. En 23% is neutraal. De meldingen over hulp en informatie door leden van het stembureau zijn het meest positief.

Het stemlokaal

- Over de toegang tot het stemlokaal zijn veel meldingen binnengekomen. Een aantal meldingen is positief over de (rolstoel) toegankelijkheid van het stembureau. Andere meldingen maken zichtbaar dat niet alle stemlocaties (zelfstandig) toegankelijk zijn. Toegangsdeuren die men niet zelfstandig kan openen, komen nog vaak voor. Verder blijkt de informatie over toegankelijkheid niet altijd te kloppen.
- Er bestaat onduidelijkheid over de toegankelijkheid van het stembureau en de stemhokjes voor scootmobielen. Meerdere mensen hebben de verwachting dat zij vanuit hun scootmobiel kunnen stemmen. Dat blijkt soms wel en soms niet mogelijk.
- Er is waardering voor goede voorzieningen, die rekening houden met (verschillende) beperkingen. Genoemd worden o.a. de aanwezigheid van een tolk gebarentaal, goede voorzieningen voor mensen met een visuele beperking (zoals de stemmal), stoelen om op je beurt te wachten en goede verlichting in de stemhokjes.(Tijdelijke) gehandicaptenparkeerplaatsen zijn niet altijd voldoende gemarkeerd.
- Een aantal meldingen gaat over het ontbreken van een verlaagd stemhokje en/of krap stemhokje. De container als stembus blijkt soms te hoog om zelfstandig het stemformulier in te doen.
- Enkele mensen ervaren problemen met de afstand tot het stemlokaal, een slecht toegankelijke route en de vindbaarheid van het stemlokaal.
- Nog niet overal kunnen mensen die gevoelig zijn voor prikkels in een rustige sfeer hun stem uitbrengen.

Het stembiljet

- Heel veel meldingen gaan over het grote formaat van het stembiljet. Het biljet is daardoor lastig te hanteren en vormt voor een aantal mensen een belemmering om zelfstandig te kunnen stemmen. Met een stempotlood aan een touwtje zijn vanuit een rolstoel niet alle vakjes bereikbaar. En het kleine lettertype maakt het formulier voor een aantal mensen lastig leesbaar.
- Meerdere meldingen zijn afkomstig van mensen met een visuele beperking, die gebruik maakten (of wilden maken) van een stemmal. Men is blij met deze mogelijkheid, maar er worden nog een aantal knelpunten genoemd. Te weten: ingevulde biljetten die apart verwerkt worden, twijfels over privacy, geen kandidatenlijst in braille, een kandidatenlijst die verschilt van de lijst die thuis ontvangen is en een te kort koordje aan het potlood voor de grote mal. Ook wordt genoemd dat er geen stembureau met stemmal in de buurt is.
- Enkele mensen melden dat zij geen stempas ontvangen hebben of dat stempassen zijn achtergehouden of weggegooid.

Hulp en informatie door leden van het stembureau

- Veel mensen spreken hun waardering uit voor de vriendelijkheid en behulpzaamheid van de leden van het stembureau.
- Er zijn een aantal meldingen over hulp in het stemhokje (of daaraan voorafgaand). Een aantal mensen meldt dat zij naar tevredenheid hulp kregen bij het stemmen. Als aandachtspunt noemt men een aantal keer de privacy bij het stemmen. Over de hulp die mensen met een lichamelijke of visuele beperking mogen ontvangen (ook van iemand die zij zelf kiezen) blijkt bij stembureauleden soms nog onduidelijkheid te bestaan. Het leidde tot discussies en de hulp werd bij een enkeling uiteindelijk niet toegestaan.

Informatie van de gemeente over de verkiezingen

- Meerdere mensen vinden dat hun gemeente weinig informatie gegeven heeft over de verkiezingen en over het stemproces. De informatie over de toegankelijkheid van de stemlokalen klopt soms goed, maar niet altijd. Locaties die als toegankelijk te boek staan, blijken dat in de praktijk niet altijd te zijn.

Stemmen per volmacht

- Een aantal mensen ervaart het als een uitkomst dat zij iemand kunnen machtigen om voor hen te stemmen. Anderen geven liever geen volmacht af, omdat dat hun stemgeheim schendt en/of zij dan niet de zekerheid hebben dat het juiste vakje wordt aangekruist. Zij willen daarom graag per brief stemmen.
- Er wordt gemeld dat de procedure om iemand te machtigen ingewikkeld is. Dit geldt in het bijzonder als de gemachtigde in een andere gemeente woont of als degene die machtigt een verstandelijke beperking heeft.
- Er zijn verschillende meldingen over de omgang met machtigingen in de stemlokalen. Bij sommige stemlokalen verloopt dit soepel, bij andere lijkt men niet goed op de hoogte van de regels.
- Mensen met een verstandelijke beperking en hun naasten geven aan dat zij problemen ondervinden bij het uitoefenen van hun stemrecht. Zij missen ondersteuning om zelfstandig te stemmen en sommige zorgaanbieders gooien de stempassen voortijdig weg, waardoor een volmacht geen optie is.

LINK: <https://iederin.nl/wp-content/uploads/2024/02/Rapport-Meldpunt-onbeperkt-stemmen-februari-2024.pdf>

TREFWOORDEN: Stemgedrag

Verkiezingen

Meldpunten

Discriminatie

Gehandicapten

CODE: 331.24

